

Posvećenik jezika

Šišak, Marinko

Source / Izvornik: **Kroatologija : časopis za hrvatsku kulturu**, 2016, 6, 342 - 344

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:111:376997>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**



Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies](#)



PRIKAZI I OSVRTI

POSVEĆENIK JEZIKA

(*Vita Litterarum Studiis Sacra*. Zbornik u čast Radoslavu Katičiću. FF Press, Zagreb 2014. 464 str.)

Radoslav Katičić, ugledni hrvatski znanstvenik godine 2015. proslavio je svoj 85. rođendan. Njegovi najbliži suradnici i prijatelji priredili su i, neposredno prije toga, objavili zbornik radova njemu u čast u kojima su sabrali tekstove koji su nastajali prigodom obilježavanja 70. i 80. godišnjice njegova rođenja. Zborniku su pridodali i radove koji su, posloženi u nekoliko tematskih cjelina ne neposredno vezani uz slavljenika, pridonijeli voluminoznosti zbornika i sadržajno ga obogatili. Ipak, središnji dio Zbornika posvećen je znanstvenom djelovanju i velikom i značajnom opusu akademika Radoslava Katičića koji ne samo da ulazi u više društvenih i humanističkih disciplina nego ih na bitan način i određuje u domaćim, a moglo bi se reći i u europskim okvirima. Govori o tome i činjenica da je akademik Katičić član šest europskih akademija znanosti: hrvatske, austrijske, norveške, Bosne i Hercegovine, Academie Europea i od prije nekoliko godina i nasljednice najstarije europske akademije – Accademia Nazionale dei Lincei u Rimu. Koliko je opsežan i velik udio Radoslava Katičića tim disciplinama najbolje je došlo do izražaja kod obilježavanja njegova 70. rođendana

kada su o pojedinim aspektima njegova velikog djela govorili Mate Križman (o doprinosu klasičnoj filologiji), August Kovačec (o prinosu na području opće lingvistike), Ranko Matasović (o Katičićevu doprinosu indoeuropeistici), Dalibor Brozović (o Radoslavu Katičiću u hrvatskom jezikoslovlju), Josipa Bratulić (o Katičiću kao povjesničaru kulture), Mislava Ježić (o Katičiću kao filologu). Ovi radovi, nastali i izgovoreni sad već daleke 1999. objavljeni su u ovom Zborniku dok su riječi Milke Jauk-Pinhak o Katičićevom radu u polju indologije i Zdravke Matišić o njegovu radu na polju orijentalistike, nažalost ostali nepublicirani. Dakako, to ni približno ne iscrpljuje široku djelatnost i Katičićevu znanstvenu i nastavnu djelatnost. Bilo bi mjesta u takvom sumiranju i referentima koji bi govorili, pored ostalog, o njegovom doprinosu hrvatskoj etnologiji, arheologiji, kroatistici, slavistici, a osobito kroatologiji, vjerojatno najmlađoj znanosti kojoj je profesor Katičić dao nemjerljiv doprinos i koju je na određen način svojim interdisciplinarnim pristupom i utemeljio.

U prvom dijelu zbornika mjesto su našli pozdravni govor akademika Milana

Moguša, predsjednika HAZU povodom obilježavanja osamdesete godišnjice života, izrečen na prigodnoj proslavi u Scheibbsu u Austriji 3. srpnja 2010. Tom prigodom i Katičićev bliski suradnik i prijatelj akademik Mislav Ježić održao je saopćenje pod naslovom „Radoslav Katičić als Indologe und Philologe“ u kojem je preglatno i sumarno izložio najznačajnije slavljenikove radove i ustaviopodručja njegove znanstvene djelatnosti i istraživačkog interesa u šest skupina: (1) klasična filologija, bizantologija i starobalkanistika; (2) usporedno indoeuropsko jezikoslovlje; (3) teorijsko i opće jezikoslovlje, povijest jezika i sintaksa; (4) indologija i iranistika; (5) hrvatska i južnoslavenske povijesti književnosti; (6) slavenska i baltička mitologija: rekonstrukcija slavenskih predkršćanskih tekstova ili formula. Takav širok, a produbljen pristup, mogu ostvariti samo znanstvenici posebnog formata poput profesora Katičića koji je u tom pogledu, kako akademik Ježić kaže, sličan aleksandrinским gramaticima, najboljim rimskim literatima ili filozofima zlatnog razdoblja klasične i drugih novovjekovnih filologija. Budući da je akademik Katičić još uvijek itekako znanstveno djelatna i prisutan, akademik Ježić je sažeo njegove radove i publikacije nastale u nekoliko posljednjih godina u jednom vrlo opsežnom prilogu (stranice 29-55 Zbornika). O slavljenikovoj intelektualnoj vitalnosti govori i činjenica da je u tih nekoliko godina objavio pet novih knjiga, među kojima su osobito važne knjige posvećene baltoslavističkim i općeslavističkim rekonstrukcijama staroslavenskih mitova, te knjiga „Hrvatski jezik“ sintetička knjiga o hrvatskome jeziku, njegovoj povijesti, posebnosti i značaju.

Prilozi predani urednicima za ovaj Zbornik, svrstani su u pet tematskih cjelina. U prvoj cjelini naslovljenoj „Hrvatska i slavenska filologija“ donose se radovi Stjepana Babića (Kondicional II. – sustavni glagolski oblik hrvatskoga književnoga jezika), Petra Bašića (Koji je bio latinski predložak Kašićeva Pisma od nasledovan'ja iz 1641.?), Aleksandre Gjirkove i Milana Mihaljevića (Upravni i neupravni govor u hrvatskoj i makedonskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika), Ivana Goluba (Jezik Jurja Križanića), Sande Ham (Bilješke o hrvatskom jeziku 19. st. u Jagićevoj staroslavenskoj gramatici), Josipa Lisca (Vrančićev predgovor Lodereckorovu rječniku) i Antice Menac i Mire Menac-Mihalić (Iz splitske frazeologije). Indoeuropeističkim temama posvećen je tekst Ranka Matasovića (The etymology of Lares) i Zefa Mirdite (Problemi utvrđivanja etnogenetsko-geografskog prostora Albanaca). U tematu naslovljenom – „Lingvističke i fonetičke teme“ radove objavljuju Damir Horga (Utjecaj supralaringalne postave na fonaciju) i Bojan Marotti (O Šaumyanovu prigovoru Saussureovu pojmu znaka). Mitološkim temama posvećeni su prilozi Vitomira Belaja (Veliki koraci. Žminjača i Žminjica), Eveline Rudan i Stipe Botice (Štrige su žive, a vile odavno mrtve ili o narativnoj plodnosti likova u usmenim predajama) te Aleksandra Stipčevića (Konj i svijet mrtvih u ilirskoj i albanskoj mitologiji). Indologiji i orijentalistici posvećeni su radovi Ivana Andrijanića (Novoplatonistički i vedantski monizam), Krešimira Krnica (Razrada tema u Vālmikijevoj Rāmāyaṇi), Klare Gönc Močanin (Recepcija orijentalnog kazališta na Zapadu), dok Nenad Močanin piše o utjecaju različitih poreznih stopa i oporezivanju u Osmanskom Carstvu i

njihovim učincima. Ovoj tematskoj cjelini pridodan je i rad Mislava Ježića („Les études indiennes en Croatie. Histoire, présent, projects, résultats, publications“).

Zbornik su uredili Mislav Ježić, Ivan Andrijanić i Krešimir Krnic, a prilozi

su objavljeni na jezicima na kojima su i nastali: hrvatskome, njemačkome, francuskome i engleskome, a pridodani su mu i slikovni prilozi. Zbornik nažalost nema imenskog kazala.

Marinko Šišak